सामाजिक अर्थसहाय्य योजना

- १) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना
- २) श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना
- ३)इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना
- ४) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना
- ५) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना

महाराष्ट्र शासन सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक : विसयो-२०१०/प्र.क्र.१७५/विसयो-२ मंत्रालय , मुंबई - ४०० ०३२. दिनांक : २६ ऑक्टोबर, २०१०.

वाचा :- १) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विसयो-२००८/प्र.क्र.७८/विसयो-१, दि. ३० सप्टेंबर,२००८.

- २) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विसयो-२००८/प्र.क्र.७८/विसयो-१, दि. २७ फेब्रुवारी,२००९.
- शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विसयो-२००८/प्र.क्र.७८/विसयो-१, दि. ६ मे,२००९.
- ४) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विसयो-२००८/प्र.क्र.७८/विसयो-१, दि. २९ जून,२००९.
- ५) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.विसयो-२०१०/प्र.क्र.३३/विसयो-२, दि.१३ जुलै,२०१०.
- ६) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. विसयो-२०१०/प्रक्र १७७/विसयो-२, दिनांक २८/०९/२०१०
- ७) शासन पत्र सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. विसयो-२०१०/प्रक्र १९०/विसयो-२, दिनांक ०७/१०/२०१०
- ८) शासन पत्र सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. विसयो-२०१०/प्रक्र १७५/विसयो-२, दिनांक १५/१०/२०१०

प्रस्तावना:- राज्यात निराधार वृध्द व्यक्ती, अंध, अपंग, शारिरीक व मानिसक आजाराने रोगग्रस्त व्यक्ती व निराधार विधवांना अर्थसहाय्य देण्याच्या मूळ हेतूने संजय गांधी निराधार / आर्थिक दुर्बलांसाठी अनुदान योजना सन १९८० पासून राबविण्यात येत होती. या योजनेमध्ये संदर्भ क्र.१ येथील दिनांक ३० सप्टेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये काही सुधारणा करुन ही योजना संजय गांधी निराधार अनुदान योजना या नावाने राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत सध्या प्रतिमाह प्रति लाभार्थी रु.५००/- एवढे अनुदान देण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे केंद्र पुरस्कृत इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेला पूरक म्हणून श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना सन २००४ पासून राबविण्यात येत आहे. या योजनांच्या अटी/शर्ती संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये पूर्वीचे सर्व शासन निर्णय, परिपत्रके अधिक्रमीत करुन सुनिश्चित करण्यात आलेल्या आहेत.

या योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये काही अडचणी येत असून या योजनांच्या निकषात उदाहरणार्थ लाभार्थ्यांच्या मुलांचे वय २१ वर्षे झाल्यानंतर त्याला अनुदान द्यावयाचे नाही व या मुलांना २१ वर्षानंतर लगेच नोकरी मिळेल याची शाश्वती नसल्याने ही वयोमर्यादा वाढिवणे, वाढत्या महागाईमुळे सध्याच्या अनुदानात वाढ करावी, तसेच संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेच्या समितीच्या रचनेत बदल, देवदासी, परित्यक्त्या, तृतीयपंथी यांचा लाभार्थी म्हणून समावेश करावा, अशा अनेक मागण्या लोकप्रतिनिधी, निराधार इत्यादी व्यक्ती शासनाकडे सातत्याने करीत आहेत. वरील अडचणी लक्षात घेऊन लाभार्थ्यांच्या निवडीचे निकष, निवड प्रक्रिया व लाभ

वितरण पध्दत यामध्ये सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. <u>शासन आता संदर्भ क्रमांक १ ते</u> ५, ७ व ८ येथील शासन निर्णय , परिपत्रके, पत्रे अधिक्रमीत करुन खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय:

राज्य पुरस्कृत योजना :-

(१) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना :-

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेखाली पात्र लाभार्थ्यांस यापूर्वी मिळणाऱ्या प्रतिमाह रुपये ५००/-अनुदानात रुपये १००/- इतकी वाढ करण्यात येत असून यापुढे प्रतिमाह रुपये ६००/- इतके अनुदान मिळेल.

एका कुटुंबात एकापेक्षा जास्त लाभार्थी असल्यास, यापूर्वी मिळणाऱ्या प्रतिमाह रुपये ७५०/-अनुदानाच्या मर्यादेत वाढ करण्यात येत असून, ती यापुढे प्रतिमाह रुपये ९००/- इतकी राहील.

या योजनेसाठी पात्र लाभार्थ्यांच्या यादीतून "<u>शेतमजूर महिला</u>" हा प्रवर्ग वगळण्यात येत आहे. म्हणजेच त्यांना यापुढे सदर योजनेत अनुदान मिळणार नाही.

आता, या शासन निर्णयान्वये पात्र लाभार्थींच्या यादीत " तृतीयपंथी व परित्यक्त्या " या प्रवर्गाचा समावेश करण्यात येत आहे. तसेच महिला व बालविकास विभागामार्फत सध्या ज्या ४०३८ देवदासीनां लाभ देण्यात येत आहे, त्यांना महिला व बालविकास विभागाच्या योजनेमधून वगळून त्या ऐवजी त्यांना संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेत / श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेत लाभार्थी म्हणून समाविष्ट करण्यात येत आहे.

या योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांची मुले २१ वर्षांऐवजी २५ वर्षांची होईपर्यंत किंवा नोकरी मिळेपर्यंत (शासकीय / निमशासकीय / खाजगी), यामध्ये जे अगोदर घडेल तोपर्यंत लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात यावा. यापूर्वी ज्या लाभार्थ्यांची मुले २१ वर्षांची झाल्यामुळे त्यांचा लाभ बंद करण्यात आलेला आहे, तथापि दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१० रोजी ज्यांच्या मुलाचे वय २५ वर्ष पूर्ण झालेले नाही, अशा लाभार्थ्यांचा लाभ उप विभागीय अधिकारी (महसूल) यांची मंजुरी घेऊन पुनःश्च चालू करण्यात यावा. अशा लाभार्थ्यांना पुन्हा अर्ज करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

ज्या लाभार्थ्यांना फक्त मुलीच असतील अशा लाभार्थ्यांच्या बाबतीत मुलीचे वय २५ वर्ष झाले अथवा त्यांना नोकरी लागली किंवा त्यांचे लग्न होऊन त्या नांदावयास गेल्या तरीसुध्दा लाभ चालू राहील.

योजनेच्या सुधारित अटी व निकष सोबतच्या परिशिष्ट-१ प्रमाणे राहतील.

(२) श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना :-

६५ व ६५ वर्षावरील दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव असलेल्या निराधार स्त्री व पुरुषांना केंद्र शासनाच्या इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्ती वेतन योजनेमधून प्रतिमाह रुपये २००/- निवृत्ती वेतन देण्यात येते. त्याला पूरक असलेल्या राज्य शासनाच्या श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्ती वेतन योजनेमधून लाभार्थ्यांस सद्यःस्थितीत प्रतिमाह रुपये ३००/- निवृत्ती वेतन देण्यात येते. यामध्ये रुपये १००/- इतकी वाढ करण्यात येत असून, यापुढे प्रतिमाह रुपये ४००/- इतके निवृत्ती वेतन देण्यात येईल. म्हणजेच लाभार्थ्यांस सद्यःस्थितीत जे रुपये ५००/- (केंद्र शासनाचे रुपये २००/- + राज्य शासनाचे रुपये ३००/-) प्रतिमाह निवृत्ती वेतन मिळत आहे, त्याऐवजी त्यांना प्रतिमाह रुपये ६००/- इतके निवृत्ती वेतन यापुढे मिळेल. याला श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना-गट-अ असे वर्गीकरण करावे.

त्याचप्रमाणे श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेत ज्या लाभार्थ्यांना (दारिद्रय रेषेखालील यादीच्या कुटूंबात नाव नसलेल्या व रु २१०००/- पेक्षा कमी वार्षिक उत्पन्न असलेल्या) सध्या प्रतिमाह रुपये ५००/- इतके निवृत्ती वेतन मिळत आहे. त्यांच्या निवृत्ती वेतनात प्रतिमाह रु १००/- इतकी वाढ करण्यात येत असून त्यांना यापुढे प्रतिमाह रुपये ६००/- इतके निवृत्तीवेतन मिळेल. याला श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना गट-ब असे वर्गीकरण करावे.

या योजनेच्या सुधारित अटी व निकष सोबतच्या **परिशिष्ट-२** प्रमाणे राहतीलः

केंद्र पुरस्कृत योजना :- (या केंद्राच्या योजना संगणकावर ऑनलाईन पध्दतीने कार्यान्वित करणे आवश्यक राहील.)

(३) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना :-

- अ) या योजनेमध्ये ग्रामीण भागाकरिता <u>दारिद्रय रेषेखालील कुटुंबाच्या सर्वेक्षणानुसार</u> व शहरी भागासाठी नगर विकास विभागाने दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबांच्या घेतलेल्या सर्वेक्षणानुसार फक्त दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबांच्या यादीत नाव असलेल्या ६५ व ६५ वर्षावरील सर्व व्यक्ती पात्र होतील. या लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून रु.२००/- प्रतिमाह प्रति लाभार्थी निवृत्तीवेतन देण्यात येईल. याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेमधून रु.३००/- प्रतिमाह ऐवजी रुपये ४००/- प्रतिमाह इतके निवृत्तीवेतन मिळेल. यामुळे या लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाकडून रुपये २००/- व राज्य शासनाकडून रुपये ४००/- असे एकुण रुपये ६००/-प्रतिमाह प्रतिलाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळेल.
- ब) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये यापुढे फक्त दारिद्रयरेषे खालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये नाव समाविष्ट असणा-या ६५ व ६५ वर्षावरील लाभार्थ्यांना लाभ देण्याचा निकष केंद्र शासनाने विहित केलेला आहे. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षाचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या अधिन राहून सामावून घेतले जाईल. (परिशिष्ट-१४ नुसार तहसिलदारांनी आदेश काढावेत).

या योजनेच्या सुधारित अटी व निकष सोबतच्या परिशिष्ट-३ प्रमाणे राहतील.

(४) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना :-

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेतील दारिद्रय रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव असलेल्या ४० ते ६५ वर्षापेक्षा कमी वयोगटातील विधवा, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजनेतंर्गत निवृत्तीवेतन मिळण्यास पात्र आहेत. इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये केंद्र शासनाकडून लाभार्थ्याला रुपये २००/- प्रतिमाह देण्यात येतात. त्याला पूरक असलेल्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधून सद्यःस्थितीत जे रुपये २००/- प्रतिमाह देण्यात येतात, त्यामध्ये रुपये १००/- प्रतिमाह इतकी वाढ करण्यात येत असून, यापुढे लाभार्थ्याला रुपये ४००/- प्रतिमाह देण्यात येतील. म्हणजेच या योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांस सद्यःस्थितीत जे रुपये ५००/- प्रतिमाह मिळत आहेत, त्याऐवजी त्यांना रुपये ६००/- प्रतिमाह निवृत्ती वेतन मिळेल.

या योजनेच्या अटी व शर्ती केंद्र शासनाच्या कार्यालयीन ज्ञापन क्रमांक जे-११०१२/१/२००९-एनएसएपी, दि. ३०.९.२००९ नुसार राहतील. सदर अटी / शर्ती संक्षिप्तपणे **परिशिष्ट-४** येथे दर्शविल्या आहेत. वरील पात्र लाभार्थ्यांव्यितिरक्त केंद्र शासनाच्या उपरोक्त कार्यालयीन ज्ञापनानुसार पात्र असलेले लाभार्थी (संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेत जरी लाभ घेत नसले तरी) संबंधित तहिंसलदार / नायब तहिंसलदार यांच्याकडे स्वतंत्रपणे नव्याने अर्ज करु शकतील. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमध्ये लाभ घेत असलेले पात्र लाभार्थी या योजनेत वर्ग करण्यात यावेत.

(५) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना :-

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील दारिद्रय रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव असलेल्याअपंग लाभार्थ्यांपैकी, फक्त १८ ते ६५ वर्षापेक्षा कमी वयोगटातील, ८० टक्क्याहून जास्त अपंगत्व असलेले तसेच एक किंवा बहुअपंगत्व असलेले (दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त अपंगत्व) लाभार्थी इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये केंद्र शासनाकडून लाभार्थ्याला रुपये २००/-प्रतिमाह देण्यात येतात. त्याला पूरक असलेल्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधून सद्यःस्थितीत जे रुपये ३००/- प्रतिमाह देण्यात येतात, त्यामध्ये रुपये १००/-प्रतिमाह इतकी वाढ करण्यात येत असून यापुढे लाभार्थ्याला रुपये ४००/- प्रतिमाह निवृत्तीवेतन मिळेल. म्हणजेच या योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यास जे रुपये ५००/- प्रतिमाह निवृत्तीवेतन मिळत आहे. त्याऐवजी त्यांना रुपये ६००/- प्रतिमाह निवृत्तीवेतन देण्यात येईल.

या योजनेच्या अटी व शर्ती केंद्र शासनाच्या कार्यालयीन ज्ञापन क्रमांक जे - ११०१२ / १ / २००९ - एनएसएपी, दि. ३०.९.२००९ नुसार राहतील. सदर अटी / शर्ती संक्षिप्तपणे **परिशिष्ट-५** येथे दर्शविल्या आहेत.

वरील पात्र लाभार्थ्यांव्यितिरिक्त केंद्र शासनाच्या उपरोक्त ज्ञापनानुसार पात्र असलेले लाभार्थी (संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेत जरी लाभ घेत नसले तरी) संबंधित तहिलसदार / नायब तहिसलदार यांच्याकडे स्वतंत्रपणे नव्याने अर्ज करु शकतील. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमध्ये लाभ घेत असलेले पात्र लाभार्थी या योजनेत वर्ग करण्यात यावेत.

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेसाठी अर्ज करण्याची पध्दत, सिमतीचे गठन, कार्यपध्दती, सिमतीच्या बैठका **परिशिष्ट-१, नमुना - दोन** प्रमाणे राहील. श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्ती वेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्ती योजनांसाठी अर्ज मंजूर करण्याची पध्दत **परिशिष्ट-६** प्रमाणे राहील.

- २. लाभार्थ्यांचे अनुदान दर महिन्याच्या पहिल्या आठवडयात वितरीत करण्यात येईल,
- ३. सदर शासन निर्णय **दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१०** पासून अंमलात येईल.
- ४. या योजनांखालील लाभार्थ्यांची संख्या, देय अनुदानाचे व खर्चाचे मासिक अहवाल परिशिष्ट-१५, परिशिष्ट-१६, परिशिष्ट-१६, परिशिष्ट-१८ मधील नमुना एक मध्ये तहसिलदार यांनी जिल्हाधिकाऱ्यांना सादर करावेत आणि परिशिष्ट-१५, परिशिष्ट-१६, परिशिष्ट-१७, परिशिष्ट-१८ मधील नमुना दोन, नमुना-तीन मध्ये जिल्हाधिकारी/विभागीय आयुक्त यांनी त्रैमासिक/वार्षिक अहवाल शासनाला सादर करण्याची दक्षता घ्यावी. तसेच सध्या लाभ मिळणा-या लाभार्थ्यांना अनुदान नियमितपणे देण्यात यावे.
- ५. हा शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांकः ३७४/व्यय-१४/१०, दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१० अन्वयं निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक - २०१०१०२६२०१२४६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-(सतिश गवई) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन.

सोबत: परिशिष्ट-१ ते परिशिष्ट-१८

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव मा.मुख्यमंत्र्याचे प्रधान सचिव सर्व जिल्हयांचे पालक मंत्री सर्व मंत्र्यांचे खाजगी सचिव सर्व राज्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव सर्व जिल्हा परिषदांचे अध्यक्ष मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) १/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर सचिव, ग्रामीण विकास मंत्रालय, भारत सरकार, कृषि भवन, नवी दिल्ली महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई संचालक, नागरी प्रशासन, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई वित्त विभाग (व्यय-१४ / अर्थसंकल्प -७), मंत्रालय, मुंबई सर्व मंत्रालयीन विभाग / सर्व विभागीय आयुक्त / सर्व महापालिका आयुक्त / सर्व पोलीस आयुक्त सर्व जिल्हा धिकारी / सर्व जिल्हा पोलीस अधीक्षक / सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई अधिदान व लेखा अधिकारी व लेखा कार्यालय, मुंबई विभागीय समाजकल्याण अधिकारी (मुंबई/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर) सर्व उप विभागीय उप जिल्हाधिकारी (प्रांत अधिकारी) /सर्व तहसिलदार सर्व कोषागार अधिकारी / सर्व पंचायत सिमतींचे गट विकास अधिकारी सर्व उप कोषगार अधिकारी सर्व उप कोषगार अधिकारी सर्व जिल्हाधिकारी (मंबई/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर) सर्व उप कोषगार अधिकारी निवड नस्ती / का.विसयो-२.

परिशिष्ट-१ नमुना - एक

संजय गांधी निराधार अनुदान योजना पात्रतेचे निकष, अटी व शर्ती

 १ किमान १५ वर्षापासून महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असणे आवश्यक आहे. २ <u>वय-</u> ६५ वर्षापेक्षा कमी असावे. ३ <u>कुटुंबाचे उत्पन्न-</u> प्रतिवर्षी रुपये २१,०००/- पर्यंत. ४ <u>आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन -</u> एक व्यक्ती निराधार कुटुंबाला रुपये ६००/- प्रतिमाह एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटुंबाला रुपये ९००/- प्रतिमाह या मर्यावे एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटुंबाला रुपये ९००/- प्रतिमाह या मर्यावे पात्रतेची अर्हता- १. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजि आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष. 	
 कुटुंबाचे उत्पन्न- प्रतिवर्षी रुपये २१,०००/- पर्यंत. अार्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - एक व्यक्ती निराधार कुटुंबाला रुपये ६००/- प्रतिमाह एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटुंबाला रुपये ९००/- प्रतिमाह या मर्यावे पात्रतेची अर्हता- श. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजि आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष. 	$\overline{}$
 अर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - एक व्यक्ती निराधार कुटुंबाला रुपये ६००/- प्रतिमाह एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटुंबाला रुपये ९००/- प्रतिमाह या मर्यावे पात्रतेची अर्हता- १. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजि आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष. 	l l
एकापेक्षा जास्त लाभार्थी निराधार कुटुंबाला रुपये ९००/- प्रतिमाह या मर्यावे पात्रतेची अर्हता- १. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजि आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष.	
पात्रतेची अर्हता- १. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वर्जी आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष.	
र. अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद इत्यादि प्रवर्गातील स्त्री व पुरुष. २. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वर्जा आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चिरतार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष.	त
२. क्षयरोग, पक्षाघात, प्रमस्तीष्कघात, कर्करोग, एड्स (एचआयव्ही +), कुष्ठरोग, सिकलसेल व सार्वजि आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चरितार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष.	
आरोग्य विभागाने निश्चित केलेल्या दुर्धर आजारामुळे स्वतःचा चरितार्थ चालवू न शकणारे स्त्री व पुरुष.	
	क
३. निराधार पुरुष / महिला / तृतीयपंथी, निराधार विधवा, घटस्फोट प्रक्रीयेतील व घटस्फोट झालेल्या प	
पोटगी न मिळणा-या किंवा या योजनेखाली विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादेपेक्षा कमी पोटगी मिळणा-या महि	ना,
परित्यक्त्या, देवदासी , अत्याचारित महिला व वेश्या व्यवसायातून मुक्त केलेल्या महिला.	0
४. आत्महत्या केलेल्या शेतक-याच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न या योजनेखालील विहित उत्पन्नापेक्षा व	गा
असल्यास ते कुटूंब.	
५. अनाथ मुले (१८ वर्षाखालील).	_
६ १) वयाचा दाखला- ग्रामपंचायतीच्या / नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहीतील उता-य	
साक्षांकित प्रत किंवा शाळा सोडल्याचा दाखला, किंवा शिधापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार या	
नमूद केलेल्या वयाचा उतारा किंवा ग्रामीण/नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकिय अधिक्षक यांचा किंवा त्यापे	<u>क्षा</u>
वरील दर्जाच्या शासकीय वैद्यक्तिय अधिका-याने दिलेला वयाचा दाखला.	
२) उत्पन्नाचा दाखला तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला (अर्जदाराक रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार) (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ म	
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
दिला आहे) किंवा दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटूंबाचा समावेश असल्याबद्दल सांक्षाकित उतारा.	પા
३) रहिवाशी दाखला ग्रामसेवक/ तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबत	=11
दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्म धरण्यात येईल.	વા
४) अपंगाचे प्रमाणपत्र- अस्थिव्यंग, अंध, मुकबिधर, कर्णबिधर, मितमंद यांचे अपंगत्वाबाबत अ	ांग
व्यक्ती अधिनियम १९९५ मधील तरतूदीप्रमाणे जिल्हा शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन) यांचे प्रमाणपत्र.	1'1
५) असमर्थतेचा / रोगाचा दाखला- जिल्हा शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन), शासकीय रुग्णालया	ਰੇ
वैद्यक्तिय अधिक्षक यांनी दिलेला दाखला	~~`~~
६) कोणत्याही सरकारी किंवा निमसरकारी किंवा शासन अनुदानित निवासगृहाचा आंतरवा	सी
नसल्याबाबतचा दाखला	_
	ाण
अधिकारी यांनी दिलेला दाखला.	
७) अनाथ असल्याचा दाखला- ग्रामसेवक / मुख्याधिकारी / प्रभाग अधिकारी यांनी दिलेला व गटविक	ास
अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना यांनी सांक्षाकित केलेला दाखला.	
७ अतिरिक्त अटी	
अ) लाभार्थ्याची मुले (मुलगा) २५ वर्षाची होईपर्यंत किंवा नोकरी मिळेपर्यंत (शासकीय /निम	
शासकीय/खाजगी) यामध्ये जे अगोदर घडेल तोपर्यंत लाभार्थी व मुलांना लाभ देण्यात यावा.	
ब) मुलाला नोकरी मिळाल्यानंतर (शासकीय/निम शासकीय/खाजगी) मुलाचे व कुटुंबाचे उत्पन्न विचा	ात
घेऊन लाभार्थ्यांची पात्रता ठरण्यित यावी.	
क) ज्या लाभार्थ्यांना फक्त मुलीच असतील, अशा लाभार्थ्यांच्या बाबतीत मुलीचे वय २५ वर्षे झाले अध	वा
त्यांना नोकरी लागली किंवा त्यांचे लग्न होऊन नांदावयास गेल्या तरीसुध्दा लाभ चालू ठेवण्यात यावा.	
८ या योजनेखाली लाभ मिळण्यासाठी अर्जदाराच्या अपत्य संख्येची अट राहाणार नाही.	

8	(अ) अपंगातील अस्थिव्यंग, अंध, मुकबधीर, मितमंद या सर्व प्रवर्गातील अपंगांना या योजनेचा लाभ
	मिळण्याकरिता त्यांचे कुटुंबाचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न या योजनेत पात्र होण्यासाठी रुपये २१,०००/- पर्यंत
	असावे.
	(ब) अस्थिव्यंग, अंध, मुकबधीर, कर्णबधीर, मितमंद यांचे अपंगत्वाबाबत अपंग व्यक्ती अधिनियम १९९५
	मधील तरतूदीप्रमाणे निर्णय होईल.(किमान ४० % अपंगत्व असलेल्या व्यक्ती या योजनेखाली लाभ घेण्यास
	पात्र ठरतील) यासाठी जिल्हा शल्य चिकित्सक (सिव्हिल सर्जन) यांचे प्रमाणपत्र बंधनकारक राहील.
१०	शारिरीक छळवणूक झालेल्या अथवा बलात्कार झालेल्या अत्याचारित स्त्रियांच्या बाबतीत जिल्हा
	शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन) व महिला व बाल विकास अधिका-याचे प्रमाणपत्र तसेच बलात्कार
	संबंधात पोलीस ठाण्यामध्ये गुन्ह्याची नोंद झाल्याचे पोलीस ठाण्याचे प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक राहील.
११	(अ) घटस्फोट प्रक्रियेतील स्त्रिया, ज्या पती-पत्नीने कायदेशीर घटस्फोट मिळण्यासाठी न्यायालयाकडे अर्ज
	केला आहे, परंतु घटस्फोट मिळण्याची अंतिम कार्यवाही झालेली नाही, अशा कालावधीत पतीपासून वेगळया
	राहणाऱ्या स्त्रियांनी रितसर घटस्फोट मिळण्यासाठी न्यायालयाकडे केलेल्या अर्जाची सत्य प्रत व पतीपासून
	वेगळी राहत असल्याबद्दलचे संबंधित गावच्या तलाठी व ग्रामसेवक यांनी संयुक्तरित्या दिलेले <u>प्रमाणपत्र</u> सादर
	करणे आवश्यक राहील. तसेच शहरी भागासाठी तलाठी किंवा नगरपालिका / महानगरपालिकांचे कर
	निरीक्षक यांनी दिलेले प्रमाणपत्र आवश्यक राहील.
	(ब) घटरफोट झालेल्या परंतु पोटगी न मिळणाऱ्या किंवा या योजनेत विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादेपेक्षा कमी
	पोटगी मिळणाऱ्या महिला अनुदान मिळण्यास पात्र राहतील. घटस्फोट झाल्याबाबत न्यायालयाच्या निर्णयाची
	प्रत व पोटगीची रक्कम याबाबतचा पुरावा सादर करणे आवश्यक राहील.
	(क) परित्यक्त्या स्त्रियांच्या बाबतीत ज्या स्त्रीला एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीपासून पतीने सोडले आहे
	किंवा तिला पती नांदवत नाही व त्यामुळे अशा स्त्रीला स्वतंत्रपणे किंवा नातेवाईकाकडे राहावे लागते, अशा
	स्त्रिया पात्र असतील. याबाबत तलाठी व ग्रामसेवक यांचा संयुक्त दाखला आवश्यक राहील.
	शहरी भागामध्ये तलाठी वा नगरपालिका/ महानगरपालिकांचे कर निरीक्षक यांनी दिलेले प्रमाणपत्र
	आवश्यक राहील.
१२	वेश्या व्यवसायातून मुक्त केलेल्या स्त्रियांच्या बाबतीत, महिला व बालविकास अधिका-यांचे अशा महिलेला
	वेश्या व्यवसायातून मुक्त केल्याचे प्रमाणपत्र व तिला शासनाच्या अन्य योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक
	लाभ मिळत नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक राहील.
१३	अनाथ मुले-मुली म्हणजे आई-वडील मृत्यूमुखी पडल्यामुळे अनाथ झालेली व कोणत्याही शासकीय /
	निमशासकीय / शासन अनुदानित अनाथ आश्रमात न राहणारे मुले-मुली यांना लाभ मिळेल. आई-वडील
	मृत्यूमुखी पडल्यामुळे अनाथ असल्याबद्दल तलाठी व ग्रामसेवक यांचे व संबंधित महिला व बाल विकास
	अधिकारी यांचे प्रमाणपत्र आवश्यक राहील. अनाथ मुले/मुलींना देय असलेले अर्थसहाय्य हे लाभार्थी सज्ञान
	होईपर्यंत त्यांच्या संबंधित पालकांना देण्यात येईल.
१४	विधवा ज्या स्त्रीच्या पतीचे निधन झाले आहे अशी स्त्री या योजनेखाली लाभ मिळण्यास पात्र राहील. पतीचे
	निधन झाल्याबद्दल संबंधित ग्रामपंचायत / नगरपरिषद / महानगरपालिकेच्या मृत्यू नोंदवहीतील उतारा सादर
	करणे आवश्यक राहील.
१५	शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती संजय गांधी
	निराधार अनुदान योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
१६	संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा
	राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या
	अधिन राहून सामावून घेतले जाईल.
१७	एखाद्या विशिष्ट प्रकरणी शासनाकडे प्राप्त झालेल्या व विहित अटी पूर्ण करीत असलेल्या अर्जदाराचा अर्ज
	मंजूर करण्याचे अधिकार शासनालासुध्दा राहतील.
	~

<mark>परिशिष्ट-१</mark> नमुना - दोन

अर्ज मंजूर करण्याची पध्दत. संजय गांधी निराधार अनुदान योजना

(१) अर्ज करण्याची पध्दत:

- (अ) अर्जदार या शासन निर्णयानुसार आर्थिक सहाय्य मिळण्यासाठी निर्धारित केलेल्या, परिशिष्ट-१ मधील नमुना तीन मधील अर्जाच्या दोन प्रतीमध्ये, तो रहात असलेल्या भागातील संबंधित तलाठ्याकडे अर्ज करील.
- (ब) अशा अर्जासोबत लाभार्थ्यांच्या पात्रतेच्या अटींच्या पुष्ठ्यर्थ संबंधित कागदपत्रे व प्रमाणपत्रे जोडण्यात यावीत. नमूद केलेल्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून अशा प्रमाणपत्रांच्या व कागदपत्रांच्या दोन प्रती अर्जदाराने मिळवाव्यात.
- (क) तलाठी यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त अर्जाची तपासणी करुन अर्जासोबत जी कागदपत्रे जोडण्यात आली आहेत, त्यांची व अर्ज कोणत्या योजनेसाठी दिलेला आहे, याची सिवस्तर नोंद नोंदवहीमध्ये घ्यावी व अर्जदाराला विहित नमुन्यात पोच पावती द्यावी. तलाठी यांनी नोंदवही ठेवणे व त्यामध्ये अर्जाची नोंद ठेवणे बंधनकारक राहील.
- (ड) तलाठी यांनी प्राप्त अर्जाची व त्यासोबतच्या कागदपत्राची छाननी व पडताळणी करुन अर्ज संबंधित तहिलसदार / नायब तहिसलदार यांचेकडे पाठवावेत.

(२) नायब तहसिलदार/तहसिलदार यांच्याकडे आलेल्या अर्जाची छाननी :

- (अ) संबंधित नायब तहसिलदार / तहसिलदार यांच्याकडे आलेले अर्ज, प्राप्त तारखेनुसार लावण्यात येतील व त्यांना नोंदणी क्रमांक देऊन एका स्वतंत्र नोंदवहीमध्ये त्याची नोंद घेण्यात येईल.
- (ब) आलेल्या अर्जाची छाननी व प्रत्यक्ष पडताळणी संबंधित नायब तहसिलदार / तहसिलदार यांनी करावी व सिमतीचे सदस्य सचिव म्हणून तहसिलदार यांनी अर्जदारांची यादी संजय गांधी निराधार अनुदान योजना सिमतीसमोर प्रत्येक तिमाहीस निर्णयासाठी ठेवावी.
- (क) प्राप्त झालेल्या अर्जाची छाननी समितीने करावी व छाननीनंतर लाभार्थ्यांची निवड समितीने करावी. अशी निवड झाल्यानंतर पात्र व अपात्र लाभार्थ्यांची यादी सूचना फलकावर लावण्यात यावी.
- (ड) अर्ज मंजूर झालेल्या लाभार्थ्यांना कळवावे आणि ज्यांचे अर्ज नामंजूर करण्यात आलेले आहेत त्यांनाही कारणासह कळवावे.
- (इ) अर्जांच्या छाननीमध्ये सदस्य सचिवांनी नामंजूर करण्याचे प्रस्तावित केलेले, पण समितीने पात्र ठरविलेल्या अर्जांबाबत उप विभागीय अधिकारी (महसूल) पुनर्विलोकन करुन निर्णय घेतील.
- (ई) लाभार्थ्यांची यादी ग्रामसभा / प्रभाग सभेला माहितीसाठी पाठवावी. सदर पात्र तसेच अपात्र अर्जदारांची यादी ग्रामपंचायतीच्या व प्रभाग कार्यालयाच्या सुचना फलकावर लावावी. सदर यादीचे वाचन ग्राम सभेत व प्रभाग कार्यालयात करावे. ग्रामसभेने / प्रभाग कार्यालयाने काही व्यक्तींची चुकीची निवड झाली आहे, असे पुराव्यासह कळिवल्यास अशा अर्जांची पडताळणी करुन समितीसमोर फेरिवचारार्थ ठेवावेत.
- (फ) केंद्र शासनाच्या निकषानुसार वर्षातून दोनदा ग्रामसभेच्या स्तरावर अपात्र लाभार्थी शोध मोहिम घ्यावीः

(३) आर्थिक सहाय्य मंजूर करणे व तिचे वितरण :

या शासन निर्णयानुसार द्यावयाचे आर्थिक सहाय्य संजय गांधी निराधार अनुदान योजना समितीमार्फत मंजूर केले जाईल. नव्याने मंजूर करण्यात आलेल्या प्रकरणातील लाभार्थ्यांची माहिती दर तिमाहीस शासनाला कळविण्यात यावी.

(४) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना समितीची रचना :

(१) मा.पालकमंत्री यांनी शिफारस केलेली संबंधित तालुक्यातील सामाजिक

क्षेत्रात कार्य करणारी व्यक्ती : अध्यक्ष (२) मागासवर्गीय (अ.जा./अ.ज.) अशासकीय प्रतिनिधी (एक) : सदस्य

(३) महिला अशासकीय प्रतिनिधी (एक) : सदस्य

(४) इतर मागासवर्गीय/वि.जा.भ.ज. प्रवर्गातील अशासकीय प्रतिनिधी (दोन) : सदस्य

(५) सर्वसाधारण प्रवर्गातील अशासकीय प्रतिनिधी (एक) : सदस्य

(६) पंचायत समितीचे गटविकास अधिकारी /मुख्य अधिकारी,नगरपालिका/ : सदस्य प्रभाग अधिकारी,महानगरपालिका (शासकीय प्रतिनिधी)

(७) तहसिलदार (शासकीय प्रतिनिधी) : सदस्य सचिव

- **अ)** संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये ज्या सिमत्या यापूर्वी गठित केलेल्या आहेत, त्या सर्व सिमत्या बरखास्त करण्यात येत आहेत.
- **ब)** वरील सिमतीमधील अध्यक्षांसह इतर पाच अशासकीय प्रतिनिधींच्या नावांची शिफारस जिल्हयाचे पालकमंत्री या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून अथवा नविनयुक्त पालकमंत्र्यांच्या बाबतीत त्यांचे नियुक्तीच्या दिनांकापासून तीन मिहन्यांच्या आत संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडे करतील. त्यानुसार जिल्हाधिकारी सिमती गठनाचे आदेश तात्काळ काढतील. अशा पध्दतीने सिमती गठीत होईपर्यंतच्या कालावधीत तसेच जिल्हयाचे पालकमंत्री यांनी अध्यक्ष व अशासकीय सदस्य यांची नावे तीन मिहन्यांच्या आत संबंधित जिल्हाधिका-यांना दिली नाहीत अशा प्रसंगी जिल्हाधिकारी संदर्भ क्रमांक ६ येथील शासन निर्णयानुसार उपविभागीय अधिकारी (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखालील सिमती व्दारे अर्ज मंजूरी बाबत पुढील कार्यवाही करतील.
- क) समितीमध्ये लाभार्थी निवडीसंदर्भात काही मतभेद निर्माण झाल्यास समितीच्या सदस्य सचिवांनी म्हणजेच तहसिलदार यांनी अशी प्रकरणे जिल्हाधिकारी यांच्याकडे १५ दिवसाचे आत सादर करावी. अशा प्रकरणी जिल्हाधिकारी यांनी ३० दिवसांच्या आत निर्णय द्यावा. जिल्हाधिकारी यांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहील.

(५) समितीच्या बैठका:

संजय गांधी निराधार अनुदान योजना सिमतीची बैठक तीन महिन्यातून एकदा घेण्यात यावी. सिमतीच्या सदस्य सिचवांनी म्हणजे तहसिलदार यांनी अध्यक्षांची तारीख घेऊन बैठकीची सूचना सिमतीचे अध्यक्ष व संबंधितांना पाठवावी. सिमतीच्या बैठकीसाठी ५० % उपस्थिती असल्यास, बैठक घेण्यात येईल. ५०% उपस्थिती नसल्यास बैठकीच्या वेळेनंतर एक तासाने सिमतीची बैठक सुरु होईल.

(६) <u>संजय गांधी निराधार अनुदान योजना सिमतीची बैठक तीन महिन्यांतून एकदा झाली नाही तर सिमतीच्या</u> सदस्य सिचव यांनी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी :

- (अ) तहलिसदार (सं.गां.यो.) हे समितीचे अध्यक्ष यांचेशी संपर्क साधून बैठकीसाठी त्यांचेकडून दिनांक व वेळ मागून घेतील.
- (ब) सिमतीचे अध्यक्ष यांनी वेळ दिल्यानंतर त्याप्रमाणे बैठक घेण्यात येईल.
- (क) सिमतीच्या अध्यक्षांकडून कोणताही प्रतिसाद न मिळाल्यास तहसिलदार हे त्यानुसार उप विभागीय अधिकारी यांना बैठक आयोजित करण्याबाबत तिसऱ्या महिन्याच्या शेवटच्या आठवडयात अहवाल सादर करतील.
- (ड) तहसिलदार यांचेकडून अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर उप विभागीय अधिकारी हे तीन दिवसांच्या आत बैठकीची सूचना अध्यक्ष आणि इतर संबंधितांना पाठवतील.
- (इ) जर बैठकीसाठी समितीचे अध्यक्ष त्या दिनांकास घेतल्या जाणाऱ्या बैठकीस उपस्थित राहिल्यास सदर बैठक त्यांचे अध्यक्षतेखाली होईल. अशा बैठकांना उप विभागीय अधिकारी हे विशेष निमंत्रित म्हणून उपस्थित राहतील. तथापि, सदर बैठकीस समितीचे अध्यक्ष उपस्थित राहीले नाहीत तर सदर बैठक उप विभागीय अधिका-यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात येईल.
- (ई) कोणत्याही परिस्थितीत सिमतीची बैठक तीन महिन्यांतून किमान एकदा निश्चितपणे होईल, याची दक्षता तहसिलदार यांनी घ्यावी.

(७) लाभार्थींच्या याद्या :

अ) लाभार्थ्यांच्या याद्या तयार करुन अशा याद्या प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये/नगरपालिकेमध्ये /महानगरपालिका प्रभाग कार्यालयात जनतेच्या माहितीसाठी लावण्यात याव्यात. अशा याद्यांची एक अद्ययावत प्रत ग्रामपंचायत/नगरपरिषद /महानगरपालिका प्रभाग कार्यालयात जनतेच्या तपासणीसाठी उपलब्ध करुन देण्यात यावी. जिल्हयातील सर्व योजनांच्या योजनानिहाय लाभार्थी याद्या संगणकीकृत करुन ठेवाव्यात. लाभार्थ्यांच्या याद्या लावणे सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार सक्तीचे आहे, याची जिल्हाधिकारी यांनी स्पष्ट नोंद घ्यावी.

ब) जिल्हाधिका-यांनी लाभार्थ्यांच्या याद्या वेबसाईटवर टाकून त्या वेळोवेळी अद्ययावत कराव्यात.

-0-0-0-0-0-0-

नमुना - तीन

(संजय गांधी निराधार	अनुदान योजनेखाली	अर्थसहाय्यासाठी	करावयाच्या अर्जाचा,	अर्ज तपासणीचा व	। मंजूरीचा नमुना)
प्रति.					

र्गत,		
	तहसिलदार, तालुका- जिल्हा-	
₹.	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	:
۶.	पत्ता	:
₹.	जन्मतारीख व वय	:
४.	महाराष्ट्रातील अधिवास	:
۲.	कुटुंबातील व्यक्तींची संख्या	:
ā.	कुटुंबाचे सर्व मार्गानी मिळणारे एकूण वार्षिक उत्पन्न	:
9.	जातीचा प्रवर्ग (पोट जात नमूद करावी) अ) खुला	:
	ब) अनुसूचित जाती	:
	क) अनुसूचित जमाती	:
	ड) विमुक्त जाती	:
	इ) भटक्या जमाती	:
	ई) विशेष मागास प्रवर्ग	:
	उ) इतर मागास वर्ग	:
۷.	निराधाराचा प्रवर्ग अ) <u>अपंग</u>	
	i) अंध	:
	ii) अस्थिव्यंग	:
	iii) मुकबधिर	:

iv) कर्णबधिर

v) मतिमंद

<u>ब) आजार</u> i) क्षयरोग ii) पक्षघात iii) प्रमस्तीष्कघात iv) कर्करोग v) एडस् (एच.आय.व्ही.+) vi) कुष्ठरोग Vii) सिकलसेल आणि सार्वजनिक आरोग्य विभागाने निश्चित केलेले दुर्धर आजार क) महिलांचे प्रवर्ग i) निराधार महिला ii) घटस्फोट प्रक्रियेतील महिला iii) घटस्फोट झालेली परंतु पोटगी न मिळणारी महिला iv) घटस्फोट झालेली परंतु योजनेत विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादेपेक्षा कमी पोटगी मिळणारी महिला v) अत्याचारित महिला vi) वेश्या व्यवसायातून मुक्त केलेली महिला vii) परित्यक्त्या महिला ड) आत्महत्या केलेल्या शेतक-याचे कुटूंब (या योजनेच्या विहित उत्पन्न मर्यादेनुसार सदर कुटुंब पात्र असणे आवश्यक) इ) अनाथ मुले (i) मुलगा (ii) मुलगी ई) तृतीयपंथी

९. मी असे जाहीर करतो / करते की, मी वर दिलेली माहिती सत्य व बिनचूक असून , मी शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमीत मासिक आर्थिक लाभ घेत नाही. सदरची माहिती चुकीची आढळल्यास माझ्या विरुध्द फौजदारी कारवाईसह इतर कारवाई करण्यास मी पात्र असल्याची मला जाणीव आहे.

स्थळ:-

दिनांक-

उजव्या किंवा डाव्या हाताच्या अंगठयाचा ठसा.

टिप:- अर्जदाराने सही व अंगठयाचा ठसा देणे बंधनकारक आहे.

अर्जदाराची सही

१०.	माझ्या समक्ष श्री./श्रीमती	हयाने / हिने सही व अंगठयाचा ठसा दिलेला आहे.
साक्षीदा	राचे नांव व पत्ताः-	
		साक्षीदाराची सही.(दिनांकासह)
११. प्रस्तुत	मी आवश्यक त्या चौकशीनंतर प्रमाणित व योजनेत लाभ मिळावा यासाठी या अर्जाची शिफ	हरतो की, वरील माहिती बरोबर आहे / वरील माहिती चुकीची असल्याने हारस करीत आहे ∕ नाही.
	स्थळः दिनांकः	तपासणी करणा-याची सही व शिक्का.
१२.	असे प्रमाणित करण्यात येते की, मी प्रस्तुत	अर्जाची छाननी केली आहे व अर्जामध्ये सादर केलेल्या माहितीची पडताळणी
करुन घे	ातली आहे.	
	मी संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेअं	तर्गत लाभ मंजूर करण्यासाठी या अर्जाची शिफारस संजय गांधी निराधार
अनुदान	योजना समितीकडे करीत आहे / नाही.	
	स्थळ::	
	दिनांक:	
0.7	~~-6-11~~ ~6	तहसिलदाराची सही व शिक्का.
१३.	<u>समितीचे अभिप्राय</u> अ) मान्य	:
	ब) अमान्य	:
	संजय गांधी निराधार अनुदान योजना सगि	पतीच्या सदस्यांची स्वाक्षरी
	१) अध्यक्ष	:
	२) सदस्य	:
	३) सदस्य	;
	४) सदस्य	:
	५) सदस्य	:
	६) सदस्य	:
	७) शासकीय सदस्य	:
	८) शासकीय सदस्य	:

परिशिष्ट-१ नमना - चार

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेतंर्गत लाभ मंजूरीचे आदेश

जापुरा क्रामाना च ।पुनाचा
कार्यालयाचा पूर्ण पत्ता :
श्री./श्रीमती
गाव यांना राज्य पुरस्कृत विशेष सहाय
योजनेतर्गत संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमध्ये लाभार्थी म्हणून दिनांकरोजी झालेल्या सिमतीच्य
बैठकीत पात्र ठरल्यामुळे दरमहा रु(अक्षरी रुपये), दिनांव
पासून मंजूर करण्यात येत आहेत.
त्यांचा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतील / राष्ट्रीयकृत बँकेतील / पोस्ट बचत खात्यातील बचत खाते क्रमांक
असा आहे.
दिनांक:- (स्वाक्षरी) नायब तहसिलदार/तहसिलदार
प्रति, (१) श्री./श्रीमती(लाभार्थी)
(२) उप जिल्हाधिकारी (उप विभागीय)
(३) जिल्हाधिकारी
(४) सरपंच/नगराध्यक्ष/प्रभाग समिती अध्यक्ष तालुका तालुका

परिशिष्ट-१

नमुना - पाच (अ)

(अत्याचारित महिलांसाठी प्रमाणपत्र)

कुमारी/श्रीमती	राहणार तालुक
जिल्हा	हिच्यावर झालेल्या अत्याचारामुळे निर्माण झालेल्या शारिरीक
जखमांची मी वैद्यकीय तपासण	ो केली आहे. सदर स्त्रीस तिच्यावर झालेल्या अत्याचारामुळे अपंगत्व आले आहे/कुरुपत
आली आहे. यामुळे तिच्यामध	। स्वतःचा उदरनिर्वाह करण्यासाठी उत्पन्न मिळविण्याची क्षमता राहिलेली नाही, असे र्म
र्वेद्यकीय तपासणीअंती प्रमाणित	करीत आहे.
दिनांक :	(संबंधित अधिकाऱ्याचे नांव,स्वाक्षरी व शिक्का) जिल्हा शल्य चिकित्सक
	नमुना - पाच (ब)
	(अत्याचारीत महिलांसाठी प्रमाणपत्र)
असे प्रमाणित करण्य	ात येते आहे की, कुमारी/श्रीमती राहणा
	गालुकाया स्त्रीवर दिनांक
रोजी ब	गत्कार झाल्याचा गुन्हा क्रमांक दाखल झाला आहे. या अत्याचारामुळे
सदर स्त्रीचे मनोधैर्य खचले आह	•
दिनांक :	(नाव व स्वाक्षरी) पोलीस उप निरीक्षक/निरीक्षक पोलीस ठाणेताता
	जि

परिशिष्ट-१

नमुना - सहा

(वेश्या व्यवसायामधून मुक्त केलेल्या स्त्रीबाबत द्यावयाचे प्रमाणपत्र)

असे प्रमाणित करण्यात येत आहे की, कुमारी/श्रीमती रा	
ता जि हिस दिनांक रोजी वेश्य	Π
व्यवसायामधून मुक्त करण्यात आले आहे. सदर महिलेस शासनाच्या अन्य योजनेखाली नियमीत मासिक आर्थिक लाध	Ŧ
देण्यात येत नाही. तसेच तिच्या पुनर्वसनासाठी तिला शासनाच्या महिला सुधारगृहात ठैवण्यात आलेले नाही.	
दिनांक : (नाव व स्वाक्षरी) संबंधित महिला व बालविकास अधिकारी ता जि जि	

परिशिष्ट-१

नमुना -सात

(घटस्फोट प्रक्रियेतील स्त्रियांसाठी प्रमाणपत्र)

असे प्रमाणित करण्यात येते की, श्रीमती	रा.
ता	जि हिचा विवाह श्री.
रा	ता जि.
यांच्याशी साली झाला	ा होता.
अ) परंतु त्यांचे कौटुंबिक संबंध सलोख्याचे न राहिल्याने त्या दोघांन आहे. न्यायालयाने दिनांक च्या आदेशान्वये घटस्फोट मंजूर	
ब) घटस्फोटाचा दावा न्यायालयात प्रलंबित आहे.	
न्यायालयाच्या आदेशाची प्रत सोबत जोडली आहे.	
(नाव व दिनांकांसह स्वाक्षरी) तलाठी	(नाव व दिनांकासह स्वाक्षरी) ग्रामसेवक
गावतालुकातालुका	जिल्हा
साक्षांकित केले	i.
(नांव व	व दिनांकासह स्वाक्षरी व शिक्का)
तालुका	तहसिलदार जिल्हा

नमुना -आठ

/	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	\
(अनाथ मुलीबाबतचे	प्रजानान्य प्रमाणा	न ।
(जनाज नुसामामराज	नुसामामराम प्रमाण	14)

(अनाय मुलाबाबतच / मुलाबाबतच प्रमाणपत्र <i>)</i>
असे प्रमाणित करण्यात येत आहे की, कुमार/कुमारीरा.
याचे/हिचे आई-वडील सालात मृत
झाले असल्यामुळे तो/ती अनाथ झाली असून त्याला/तिला उपजिवीकेसाठी उत्पन्नाचे कोणतेही साधन नाही.
दिनांक: (नाव व स्वाक्षरी)
ग्रामसेवक/नगरपालिकेचे मुख्य अधिकारी/
महानगरपालिकेचे प्रभाग अधिकारी
ता जि जि

साक्षांकित केले.

(नाव व दिनांकासह स्वाक्षरी व शिक्का) गटविकास अधिकारी / प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना

परिशिष्ट-२

श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना पात्रतेचे निकष, अटी व शर्ती

१	किमान १५ वर्षापासून महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असणे आवश्यक आहे.
2	<u>वय-</u> ६५ व ६५ वर्षावरील.
3	<u>पात्रतेची अर्हता-</u> कुटुंबाचे नांव ग्रामीण / शहरी भागाच्या दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत समाविष्ट
	असावे किंवा कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न रुपये २१,०००/- पर्यंत असावे.
8	आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - (अ) दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीतील लाभार्थ्यांना - रुपये ४००/-
	प्रतिलाभार्थी प्रतिमहिना + याच लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाच्या इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन
	योजनेखाली रुपये २००/- प्रतिमहिना असे एकूण रुपये ६००/- प्रतिमाह प्रतिलाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळेल.
	(ब)दारिद्रयरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नाव नसलेल्या व कुंटूबाचे वार्षिक उत्पन्न रु २१०००/- पर्यंत
	असलेल्या लाभार्थ्यांना रुपये ६००/- प्रतिलाभार्थी प्रतिमहिना निवृत्तीवेतन मिळेल.
ų	वयाचा दाखला- ग्रामपंचायतीच्या / नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहितील उता-याची
	साक्षांकित प्रत, शाळा सोडल्याचा दाखला, शिधापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार यादीत नमूद केलेल्या
	वयाचा उतारा किंवा ग्रामीण / नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकिय अधिक्षक यांचा किंवा तत्सम वरील दर्जाच्या
	शासकीय वैद्यकिय अधिका-याने दिलेला वयाचा दाखला.
દ્દ	उत्पन्नाचा दाखला- दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश असल्याबद्दलचा
દ્ધ	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून</i>
Ę	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना) परिशिष्ट-१३_मध्ये
ધ	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ मध्ये दिला आहे)
<u></u> 9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३_मध्ये दिला आहे) <u>रहिवाशी दाखला-</u> ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला
,	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३_मध्ये दिला आहे) <u>रहिवाशी दाखला-</u> ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल.
,	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३_मध्ये दिला आहे) रिह्नाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ
9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ मध्ये दिला आहे) रहिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३_मध्ये दिला आहे) रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा
9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ मध्ये दिला आहे) रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या
9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला (अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार) (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ मध्ये दिला आहे) रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रिहवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रिहवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या अधिन राहून सामावून घेतले जाईल.
9	साक्षांकित उतारा किंवा तहसिलदार किंवा उप विभागीय अधिकारी यांनी दिलेला दाखला <i>(अर्जदाराकडून रु.५/- च्या Court Fee Stamp वर प्राप्त झालेल्या अर्जानुसार)</i> (अर्जाचा नमुना परिशिष्ट-१३ मध्ये दिला आहे) रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षांचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या

परिशिष्ट-३

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना पात्रतेचे निकष, अटी व शर्ती

	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
१	<u>वय-</u> ६५ व ६५ वर्षावरील.
२	कुटुंबाचे उत्पन्न- कुटुंबाचे नांव ग्रामीण / शहरी भागाच्या दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत समाविष्ट
	असावे .
3	आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - रुपये २००/- प्रतिलाभार्थी प्रतिमहिना + याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या
	श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेखाली रुपये ४००/- प्रतिमहिना असे एकूण रुपये ६००/- प्रतिमाह
	प्रतिलाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळेल.
8	<u>पात्रतेची अर्हता-</u> दारिद्रच रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नांव असणे आवश्यक आहे.
ц	वयाचा दाखला- ग्रामपंचायतीच्या / नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहीतील उता-याची
	सांक्षांकित प्रत, शाळा सोडल्याचा दाखला, शिधापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार यादीत नमूद केलेल्या
	वयाचा उतारा किंवा ग्रामीण / नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकिय अधिक्षक यांचा किंवा तत्सम दर्जाच्या शासकीय
	वैद्यकिय अधिका-याने दिलेला वयाचा दाखला.
ξ	उत्पन्नाचा दाखला- दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश असल्याबद्दलचा
દ્	<u>उत्पन्नाचा दाखला-</u> दारिद्रघरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश असल्याबद्दलचा साक्षांकित उताराः
Ę	
,	साक्षांकित उतारा.
,	साक्षांकित उतारा. रहिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला
9	साक्षांकित उतारा. रहिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल.
9	साक्षांकित उतारा. रिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी
٧ ٧	साक्षांकित उतारा. रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
٧ ٧	साक्षांकित उतारा. रिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षाचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा
٧ ٧	साक्षांकित उतारा. रिहवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षाचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या
\(\sigma\)	साक्षांकित उतारा. रिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल. शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही. संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेमधील लाभार्थी ६५ वर्षाचे झाल्यानंतर त्या लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेमध्ये या योजनांच्या निकषांच्या अधिन राहून सामावून घेतले जाईल.

परिशिष्ट-४

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना पात्रतेचे निकष, अटी व शर्ती

१	<u>वय-</u> ४० व ६५ वर्षाखालील विधवा.
7	कुटुंबाचे उत्पन्न- कुटुंबाचे नांव ग्रामीण / शहरी भागाच्या दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत समाविष्ट
	असावे.
3	आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - रुपये २००/- प्रतिलाभार्थी प्रतिमहिना + याच लाभार्थ्यांना राज्य शासनाच्या
	संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेअंतर्गत रुपये ४००/- प्रतिमहिना असे एकूण रुपये ६००/- प्रतिमाह
	प्रतिलाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळेल.
8	<u>पात्रतेची अर्हता-</u> दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत नांव असणे आवश्यक व पतीचे निधन झाल्याबद्दल
	संबंधित ग्रामपंचायत/ नगरपरिषद / महानगरपालिकेच्या मृत्यू नोंदवहीतील उतारा सादर करणे आवश्यक
	राहील.
પ	वयाचा दाखला- ग्रामपंचायतीच्या / नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहीतील उता-याची
	साक्षांकित प्रत, शाळा सोडल्याचा दाखला, शिधापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार यादीत नमूद केलेल्या
	वयाचा उतारा किंवा ग्रामीण / नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकीय अधिक्षक यांचा किंवा तत्सम दर्जाच्या शासकीय
_	वैद्यकीय अधिका-याने दिलेला वयाचा दाखला.
६	उत्पन्नाचा दाखला- दारिक्र्यरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश असल्याबद्दलचा
	साक्षांकित उतारा.
७	रहिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरिक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा दाखला
	किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल.
6	शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा गांधी
	राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
8	एखाद्या विशिष्ट प्रकरणी शासनाकडे प्राप्त झालेल्या व विहित अटी पूर्ण करीत असलेल्या अर्जदाराचा अर्ज
	मंजूर करण्याचे अधिकार शासनालासुध्दा राहतील.

परिशिष्ट-५

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना पात्रतेचे निकष, अटी व शर्ती

१	वय- १८ ते ६५ वर्षाखालील अपंग.
?	कुटुंबाचे उत्पन्न- कुटुंबाचे नांव ग्रामीण / शहरी भागाच्या दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीत
	समाविष्ट असावे .
3	आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन - रुपये २००/- प्रतिलाभार्थी प्रतिमहिना + याच लाभार्थ्यांना राज्य
	शासनाच्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेअंतर्गत रुपये ४००/- प्रतिमहिना असे एकूण रुपये
	६००/- प्रतिमाह प्रतिलाभार्थी निवृत्तीवेतन मिळेल.
8	<u>पात्रतेची अर्हता-</u> दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या` यादीत नांव असणे आवश्यक आहे.
ų	अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र- केंद्र शासनाच्या ज्ञापन क्रमांक J-11012/1/2009-NSAP, दिनांक ३०
	सप्टेंबर, २००९ मधील तरतुदीनुसार अपंग असल्याबाबत जिल्हा शल्यचिकित्सक (सिव्हील सर्जन)
	यांचे प्रमाणपत्र आवश्यक आहे.
६	वयाचा दाखला- ग्रामपंचायतीच्या / नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या जन्मनोंद वहीतील
	उता-याची साक्षांकित प्रत, शाळा सोडल्याचा दाखला, शिधापत्रिकेमध्ये अथवा निवडणूक मतदार
	यादीत नमूद केलेल्या वयाचा उतारा किंवा ग्रामीण / नागरी रुग्णालयाच्या वैद्यकीय अधिक्षक यांचा
	किंवा त्यापेक्षा वरील दर्जाच्या शासकीय वैद्यकीय अधिका-याने दिलेला वयाचा दाखला.
9	<u>उत्पन्नाचा दाखला-</u> दारिद्रचरेषेखालील कुटुंबाच्या यादीमध्ये त्या व्यक्ती / कुटुंबाचा समावेश
	असल्याबद्दलचा साक्षांकित उतारा.
2	रहिवाशी दाखला- ग्रामसेवक / तलाठी / मंडळ निरीक्षक यांनी दिलेला रहिवाशी असल्याबाबतचा
	दाखला किंवा कोणत्याही न्यायालयाने दिलेला रहिवाशी दाखलाही ग्राह्य धरण्यात येईल.
9	शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली नियमित मासिक आर्थिक लाभ घेत असलेली व्यक्ती इंदिरा
	गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजनेखाली लाभ घेण्यास पात्र राहणार नाही.
१०	एखाद्या विशिष्ट प्रकरणी शासनाकडे प्राप्त झालेल्या व विहित अटी पूर्ण करीत असलेल्या अर्जदाराचा
	अर्ज मंजूर करण्याचे अधिकार शासनालासुध्दा राहतील.

परिशिष्ट-६

अर्ज मंजूर करण्याची पध्दत.

श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना.

(१) अर्ज करण्याची पध्दत:

- (अ) अर्जदार या शासन निर्णयानुसार आर्थिक सहाय्य मिळण्यासाठी निर्धारित केलेल्या परिशिष्ट-७ मधील मधील अर्जाच्या दोन प्रतीमध्ये, तो रहात असलेल्या भागातील संबंधित तलाठ्याकडे अर्ज करील.
- (ब) अशा अर्जासोबत लाभार्थ्यांच्या पात्रतेच्या अटींच्या पुष्ट्यर्थ संबंधित कागदपत्रे व प्रमाणपत्रे जोडण्यात यावीत. नमूद केलेल्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून अशा प्रमाणपत्रांच्या व कागदपत्रांच्या दोन प्रती अर्जदाराने मिळवाव्यात.
- (क) तलाठी यांनी त्यांच्याकडे प्राप्त अर्जाची तपासणी करुन अर्जासोबत जी कागदपत्रे जोडण्यात आली आहेत, त्यांची व अर्ज कोणत्या योजनेसाठी दिलेला आहे, याची सिवस्तर नोंद नोंदवहीमध्ये घ्यावी व अर्जदाराला विहित नमुन्यात पोच पावती द्यावी. तलाठी यांनी नोंदवही ठेवणे व त्यामध्ये अर्जाची नोंद ठेवणे बंधनकारक राहील.
- (ड) तलाठी यांनी प्राप्त अर्जाची व त्यासोबतच्या कागदपत्राची छाननी व पडताळणी करुन अर्ज संबंधित तहलिसदार / नायब तहसिलदार यांचेकडे पाठवावेत.

(२) नायब तहसिलदार/तहसिलदार यांच्याकडे आलेल्या अर्जाची छाननी:

- (अ) संबंधित नायब तहसिलदार / तहसिलदार यांच्याकडे आलेले अर्ज, प्राप्त तारखेनुसार लावण्यात येतील व त्यांना नोंदणी क्रमांक देऊन एका स्वतंत्र नोंदवहीमध्ये त्याची नोंद घेण्यात येईल.
- (ब) आलेल्या अर्जाची छाननी व प्रत्यक्ष पडताळणी संबंधित नायब तहसिलदार / तहसिलदार यांनी करावी व अर्ज मंज्रीसाठी संबंधित उप विभागीय अधिकारी यांचेकडे सादर करावेत.
- (क) निवड झाल्यानंतर पात्र व अपात्र लाभार्थ्यांची यादी सूचना फलकावर लावण्यात यावी.
- (ड) अर्ज मंजूर झालेल्या लाभार्थ्यांना कळवावे आणि ज्यांचे अर्ज नामंजूर करण्यात आलेले आहेत त्यांनाही कारणासह कळवावे.
- (इ) लाभार्थ्यांची यादी ग्रामसभा / प्रभाग सभेला माहितीसाठी पाठवावी. सदर पात्र तसेच अपात्र अर्जदारांची यादी ग्रामपंचायतीच्या व प्रभाग कार्यालयाच्या सुचना फलकावर लावावी. सदर यादीचे वाचन ग्राम सभेत व प्रभाग कार्यालयात करावे. ग्रामसभेने / प्रभाग कार्यालयाने काही व्यक्तींची चुकीची निवड झाली आहे, असे पुराव्यासह कळिवल्यास, अशा अर्जांची पडताळणी करुन जिल्हाधिकारी यांनी ३० दिवसांचे आत अंतिम निर्णय घ्यावा.

(३) आर्थिक सहाय्य मंजूर करणे व तिचे वितरण :

या शासन निर्णयानुसार द्यावयाचे आर्थिक सहाय्य जिल्हाधिकारी यांचेमार्फत मंजूर केले जाईल. नव्याने मंजूर करण्यात आलेल्या प्रकरणातील लाभार्थ्यांची माहिती दर तिमाहीस शासनाला कळविण्यात यावी.

(४) लाभार्थींच्या याद्या:

अ) सर्व योजनांमध्ये निवडलेल्या योजनांनिहाय लाभार्थ्यांच्या याद्या तयार करुन अशा याद्या प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये / नगरपालिकेमध्ये / महानगरपालिका प्रभाग कार्यालयात जनतेच्या माहितीसाठी लावण्यात याव्यात. अशा याद्यांची एक अद्ययावत प्रत ग्रामपंचायत / नगरपरिषद / महानगरपालिका प्रभाग कार्यालयात जनतेच्या तपासणीसाठी उपलब्ध करुन देण्यात यावी. जिल्हयातील सर्व योजनांच्या योजनानिहाय लाभार्थी याद्या संगणकीकृत करुन ठेवाव्यात व

अशा संगणकीकृत याद्यांची फ्लॉपी / सीडी शासनाकडे पाठविण्यात यावी. लाभार्थ्यांच्या याद्या लावणे सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार सक्तीचे आहे, याची जिल्हाधिकारी यांनी स्पष्ट नोंद घ्यावी.

- ब) जिल्हाधिका-यानी लाभार्थ्यांच्या याद्या वेबसाईटवर टाकून त्या वेळोवेळी अद्ययावत कराव्यात.
- (५) या सर्व योजनांमधील लाभार्थी मंजुरीचे आदेश फक्त <u>माहितीसाठी</u> संजय गांधी निराधार अनुदान योजना समितीसमोर सादर करावेत. या अर्जांना समितीच्या मंजुरीची आवश्यकता नाही.

(श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अंपग निवृत्तीवेतन योजनेखाली अर्थसहाय्यासाठी करावयाच्या अर्जाचा, अर्ज तपासणीच्या व मंजूरीचा नमुना)

	, 6	9 /	
प्रति,			
	तहसिलदार, तालुका- जिल्हा-		
٧.	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	:	
۶.	पत्ता	:	
₹.	जन्मतारीख व वय	:	
٧.	महाराष्ट्रातील अधिवास	:	
५.	कुटुंबातील व्यक्तींची संख्या	:	
६. (अ)	कुटुंबाचे सर्व मार्गानी मिळणारे एकूण वार्षिक उत्पन्न किंवा	:	
(অ)	दारिक्र्य रेषेखालील कुटुंबाच्या यादीतील क्रमांक	:	
9.	जातीचा प्रवर्ग (पोट जात नमूद करावी) अ) खुला	<u>:</u>	
	ब) अनुसूचित जाती	:	
	क) अनुसूचित जमाती	:	
	ड) विमुक्त जाती	:	
	इ) भटक्या जमाती	:	
	ई) विशेष मागास प्रवर्ग	:	
	उ) इतर मागास प्रवर्ग	:	
۷.	<u>प्रवर्ग</u> अ) वृध्द		
	ब) अपंग		
	i) अंध	:	
	ii) अस्थिव्यंग	:	
	iii) मुकबधिर	:	
	iv) कर्णबधिर	:	
	v) मतिमंद	:	

क) विधवा

۶.	मी असे जाहीर करतो की, मी वर दिलेली माहिती सत्य व बिनचूक असून , मी शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली
नियमीत	ा मासिक आर्थिक लाभ घेत नाही. सदरची माहिती चुकीची आढळल्यास माझ्या विरुध्द फौजदारी कारवाईसह इतर कारवाई
करण्या	स मी पात्र असल्याची मला जाणीव आहे.
	स्थळ:- दिनांक-
	उजव्या किंवा डाव्या हाताच्या अंगठयाचा ठसा. अर्जदाराची सही
	टिप:- अर्जदाराने सही व अंगठयाचा ठसा देणे बंधनकारक आहे.
१०.	माझ्या समक्ष श्री./श्रीमतीहयाने / हिने सही व अंगठयाचा ठसा दिलेला आहे.
साक्षीदा	राचे नांव व पत्ता:-
	साक्षीदाराची सही.(दिनांकासह)
११. प्रस्तुत	मी आवश्यक त्या चौकशीनंतर प्रमाणित करतो की, वरील माहिती बरोबर आहे / वरील माहिती चुकीची असल्याने योजनेत लाभ मिळावा यासाठी या अर्जाची शिफारस करीत आहे / नाही.
	स्थळः दिनांकः
	तपासणी करणा-याची सही व शिक्का.
१२.	असे प्रमाणित करण्यात येते की, मी प्रस्तुत अर्जाची छाननी केली आहे व अर्जामध्ये सादर केलेल्या माहितीची पडताळणी
करुन घ	प्रेतली आहे.
	मी सदर अर्ज श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना / इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना / इंदिरा
गांधी रा	ष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना / इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अंपग निवृत्तीवेतन योजनेअंतर्गत लाभासाठी मंजूर करीत आहे.
	स्थळ :
	दिनांक :
	उप विभागीय अधिका-याची सही व शिक्का.

परिशिष्ट-८

राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्य योजनेतंर्गत लाभ मंजूरीचे आदेश

आदश क्रमांक व दिनांक
कार्यालयाचा पूर्ण पत्ता :
श्री./श्रीमती
गाव यांना राष्ट्रीय सामाजिक सहाय्य
योजनेतंर्गत श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना/इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना/इंदिरा गांधी
राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना /इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजना लाभार्थी म्हणून पात्र ठरल्याने उप
विभागीय अधिकारी यांनी दिनांकरोजी दिलेल्या मंजुरीनुसार दरमहा रु(अक्षरी रुपये
त्यांचा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतील / राष्ट्रीयकृत बँकेतील / पोस्ट बचत खात्यातील बचत खाते क्रमांक-
असा आहे.
दिनांक :- (स्वाक्षरी) नायब तहसिलदार/तहसिलदार
प्रति, (१) श्री./श्रीमती(लाभार्थी)
(२) उप जिल्हाधिकारी (उप विभागीय)
(३) जिल्हाधिकारी
(४) सरपंच/नगराध्यक्ष/प्रभाग समिती अध्यक्ष तालुका तालुका जिल्हा

परिशिष्ट-९

सर्व योजनांसाठी अर्थसहाय्य वितरण व संनियंत्रण पध्दती

- (१) विशेष सहाय्याच्या योजनांसाठी अर्थसंकिल्पय तरतूद झाल्यानंतर अर्थसंकिल्पय वितरण पध्दतीद्वारे प्रत्येक जिल्हयाचे लाभार्थी विचारात घेऊन संबंधित जिल्हाधिका-याला अनुदानाचे वितरण शासनाकडून करण्यात येईल.
- (२) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजनेसाठी सध्या असलेल्या स्वीय प्रपंजी लेखा (पीएलए) मध्ये तसेच इतर बँकेच्या खात्यात अनुदानाची रक्कम ठेवण्यात येऊ नये. या योजनेखालील अनुदानाचे वितरण खाली नमूद केलेल्या अनुक्रमांक ४ प्रमाणे करण्यात यावे.
- (३) शासनाकडून प्राप्त झालेले अनुदान संबंधित तालुक्याचे लाभार्थी विचारात घेऊन जिल्हाधिका-यांनी संबंधित तालुक्यांना वितरित करावे.
- (४) अ) या शासन निर्णयातील योजनेखालील लाभार्थ्यांना अनुज्ञेय असलेले अनुदान बँक खाते / पोस्ट बचत खाते (पोस्ट ऑफिस सेव्हींग खाते) यामार्फतच वितरीत करण्यात यावे. लाभार्थ्यांना त्यांच्या जवळच्या बँकेत बचत खाते उघडण्याच्या सुचना देण्यात याव्यात. तहसिलदार / नायब तहसिलदार यांनी लाभार्थी संख्येनुसार तालुका उप कोषागारातून बँकिनहाय पैसे धनादेशाद्वारे काढावेत व लाभार्थ्यांच्या यादीसह धनादेश संबंधित बँकांना पाठवावेत.
- **ब)** लाभार्थ्यांनी सतत <u>तीन मिहने</u> अनुदान उचलले नाही तर संबंधित बँकांनी / पोस्ट मास्तरांनी याबाबतचा तपशिल संबंधित तहसिलदाराकडे कळवावा. असे पैसे तात्काळ पुन्हा कोषागारात जमा करण्यात यावेत.
- **क)** वर निर्धारित केलेल्या लाभ वितरण पध्दतीपेक्षा वेगळया पध्दतीने आर्थिक सहाय्य वितरीत केल्यास, नियमानुसार आर्थिक सहाय्य वितरीत केले नाही, असे समजण्यात येईल व त्यासाठी संबंधित अधिका-यांवर कारवाई करण्यात येईल.

(५) लाभार्थी मरण पावल्याची सूचना:

- **अ)** एखादा लाभार्थी मरण पावल्यास, ग्रामपंचायत क्षेत्राच्या बाबतीत ग्राम सेवकानें, नगरपालिका क्षेत्राच्या बाबतीत नगरपालिकेच्या मुख्य अधिकारी व महानगरपालिका क्षेत्राच्या बाबतीत प्रभाग अधिकारी यांनी ती बाब संबंधित नायब तहसिलदार / तहसिलदार यांना तातडीने कळवावी. नायब तहसिलदार/तहसिलदार यांनी आपल्या आर्थिक सहाय्याच्या नोंदवहीमध्ये मृत्यूच्या घटनेची नोंद करावी व परिणामी आर्थिक सहाय्य देण्याचे बंद करावे.
- **ब)** लाभार्थी मृत्यू पावलेल्या दिनांकास आर्थिक सहाय्याची काही थकबाकी निघत असल्यास मृत्यूच्या दिनांकापर्यंचा हिशोब करुन ती योग्य प्रमाणात लाभार्थींच्या उत्तरजीवी व्यक्तीला, म्हणजे त्याची पत्नी/तिचे पती किंवा कायदेशीर वारसास द्यावी.

(६) लाभार्थ्यांची तपासणी:

- (अ) लाभार्थी हयात असल्याबाबतची तपासणी वर्षातून एकदा खालीलप्रमाणे करावी.
  - (i) दरवर्षी १ जानेवारी ते ३१ मार्च, या कालावधीत एकदा संबंधित लाभार्थ्यांनी त्यांचे जेथे खाते आहे अशा बँक मॅनेंजरकडे अथवा पोस्ट मास्तरकडे स्वतः हजर राहावे व ते हयात असल्याची नोंद बँक मॅनेंजर / पोस्ट मास्तर यांनी घ्यावी.(परिशिष्ट-९, नमूना-नऊ)
  - (ii) कोणत्याही कारणामुळे लाभार्थी बँकेत हजर राहू शकला नाही तर त्या लाभार्थ्यांने नायब तहसिलदार / तहसिलदार / उप विभागीय अधिकारी (प्रांत अधिकारी) यांचे समोर हजर राहून हयातीबाबतचे प्रमाणपत्र संबंधित तहसिलदाराकडे सादर करावे.
  - (iii) कोणत्याही परिस्थितीत हयात प्रमाणपत्र (लाईव्ह सर्टीफिकेट) सादर केल्याशिवाय सदर लाभार्थ्यास दरवर्षी १ एप्रिल पासून आर्थिक सहाय्य / निवृत्तीवेतन देण्यात येऊ नये.
  - (iv) अशा प्रकारे प्राप्त झालेल्या हयात प्रमाणपत्राची (लाईव्ह सर्टिफिकेट) नोंदवही ठेवण्यात यावी व ती बायडींग करुन कायम स्वरुपी रेकॉर्ड म्हणून तहसिलदार कार्यालयात ठेवण्यात यावी. (परिशिष्ट-९ नमुना-आठ)

(ब) वरील सर्व योजनेत लाभ घेणाऱ्या लाभार्थ्यांची पात्रता तपासणी <u>वर्षातून एकदा</u> करण्यात यावी. या तपासणीत एखादा लाभार्थी ज्या कारणांमुळे अपात्र ठरत असेल त्याची कारणमीमांसा त्या लाभार्थीस कळवून त्याचा लाभ त्वरित बंद करण्यात यावा.

(७) <u>संकीर्ण :</u>

या शासन निर्णयान्वये आर्थिक सहाय्य करणे ही सर्वस्वी शासनाच्या मर्जीची बाब असून, आर्थिक सहाय्य मंजूर करणाऱ्या अधिकाऱ्यास कोणतेही कारण देवून किंवा कारण न देता ती नाकारता/बंद करता येईल. सहाय्य मंजूर करणाऱ्या अधिकाऱ्याच्या निर्णयास कोणत्याही न्यायालयात आव्हान देता येणार नाही. तसेच कोणत्याही न्यायालयात त्याविरुध्द खटला किंवा कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

या शासन निर्णयातील विहित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार मिळणाऱ्या आर्थिक सहाय्यावर कायद्याच्या कोणत्याही प्रक्रियेने टाच आणता येणार नाही.

(८) पडताळणी पध्दती:

- अ) योजना अंमलबजावणीतील लाभार्थांची पडताळणी तसेच ठेवण्यात येणाऱ्या लेख्यांची पडताळणी जिल्हाधिकारी कार्यालयातील अंतर्गत लेखा परीक्षा पथकामार्फत वर्षातून एकदा करण्यात यावी. खर्चाचे हिशेब प्रत्येक तिमाहीस जिल्हाधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी यांनी तपासून त्याचे लेखा परीक्षण केल्याबद्दलचा अहवाल जिल्हाधिकारी यांनी विभागीय आयुक्त यांच्यामार्फत शासनास सादर करावा.
- ब) शासन लाभार्थ्यांच्या आर्थिक सहाय्यासंदर्भात विशेष लेखा परीक्षण करु शकेल.

(९) क्षेत्रिय स्तरावरील संनियंत्रण अधिकारी:

विभागीय आयुक्त यांच्या कार्यालयातील उप आयुक्त (महसूल) हे या योजनांचे विभागीय स्तरावरील संनियंत्रण अधिकारी असतील तर निवासी उप जिल्हाधिकारी हे जिल्हा स्तरावरील संनियंत्रण अधिकारी राहतील.

(१०) विविध प्रकारचे अहवाल:

विभागीय आयुक्त व जिल्हाधिकारी यांनी प्रत्येक योजनेच्या खर्च विषयक बार्बीचे मासिक, त्रैमासिक व वार्षिक अहवाल परिशिष्ट-९ मध्ये विहित केलेल्या नमुन्यामध्ये शासनास सादर करावेत.

प्रत्येक योजनेच्या अनुदान व खर्च विषयक बाबींचे लेखे स्वतंत्र नोंदवहयामध्ये अद्ययावत ठेवावेत.

(११) दक्षता पथके:

या सर्व योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये आढळून येणाऱ्या गंभीर अनियमितता, गैरव्यवहार याची पडताळणी करण्यासाठी राज्य शासनास योग्य वाटेल अशा अधिकाऱ्यांच्या नेतृत्वाखाली नियमित अथवा विशिष्ट प्रकरणात तपास करण्यासाठी क्षेत्रिय पातळीवरील अधिकारी / कर्मचारी यांच्या दक्षता पथकाची स्थापना करता येईल.

- (१२) या योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी निर्माण करण्यात आलेली सर्व अधिकारी / कर्मचारी यांची पदे रिक्त राहणार नाहीत, याची दक्षता जिल्हाधिकारी व विभागीय आयुक्त, महसूल यांनी घ्यावी .
- (१३) या योजनेतील शासन रकमेचा गैरव्यवहार व अपहार झाल्याचे आढळून आल्यास जिल्हाधिका-यांनी त्वरित तपास करुन दोषीवर गुन्हे दाखल करावेत.
- (१४) वर नमूद केलेल्या वितरण पध्दतीमध्ये आवश्यकतेनुसार शासन बदल करील.

परिशिष्ट-१०

(सामाजिक अर्थसहाय्य योजनांतर्गत राज्य पुरस्कृत योजनांचा लाभ मिळण्यासाठी आलेल्या अर्जांची नमुना नोंदवही)

तालुका / नगरपरिषद / महानगरपालिका :-----

अ.	अर्ज	अर्जदाराचे	अर्जदाराचा	तलाठ्याची	मंजूरी	मंजूरीचा	शेरा
क्र.	मिळाल्याची	संपूर्ण नांव	संपूर्ण पत्ता	शिफारस	अधिका-यास	आदेश क्रमांक	(मंजूर/
	तारीख				केलेल्या	व दिनांक	नामंजूर)
					शिफारशींची		
					तारीख		
१	7	æ	8	ц	Ę	9	۷

(**टीप :** ही नोंदवही प्रत्येक योजनेसाठी वेगळी ठेवावी त्याचबरोबर ग्रामपंचायत / नगर परिषद / महानगरपालिका प्रभागनिहाय सुध्दा ठेवावी.)

दिनांक:- तहसिलदार / नायब तहसिलदार यांची स्वाक्षरी

(सामाजिक अर्थसहाय्य योजनांतर्गंत राज्य पुरस्कृत योजनांचा लाभ मंजूर झालेल्या लाभार्थींची नमुना नोंदवही) तालुका/ नगरपरिषद/महानगरपालिका :------

अ.	लाभार्थ्यांचे नांव व	लाभ मंजूर	लाभ मंजूर		शेरा	
क्र.	पत्ता	केल्याच्या	झाल्याबाबत	लाभार्थी	लाभार्थी हयात	लाभार्थी
		आदेशाचा	लाभार्थ्यास	हयात आहे	आहे पण त्याने	दिनांक
		क्रमांक व तारीख	कळविल्या-	व त्याच	आपले राहण्याचे	रोजी
			बाबतची तारीख	ठिकाणी	ठिकाण बदलेले	मृत्यू पावला
				राहात आहे	आहे.	
१	२	3	8	8	Ę	9

(**टीप :** ही नोंदवही प्रत्येक योजनेसाठी वेगळी ठेवावी त्याचबरोबर ग्रामपंचायत / नगर परिषद / महानगरपालिका प्रभागनिहाय सुध्दा ठेवावी.)

दिनांक:-

तहसिलदार / नायब तहसिलदार यांची स्वाक्षरी

हयात प्रमाणपत्र (लाईव्ह सर्टीफिकेट)

असे प्रमाणित करण्यात येते की,	श्री / श्रीमती
राहणार तालुका	जिल्हा हे
/ हया या योजनेर	बालील लाभार्थी असून, हयातीचा पुरावा म्हणून आज दिनांक
रोजी माझ्या समोर प्रत्यक्ष हजर राहि	ले / राहिल्या.
स्थळ:	सही
दिनांक:	तपासणी अधिकाऱ्याचे नांव, हुद्दा व कार्यालयाचा शिक्का.

परिशिष्ट-१३

उत्पन्न प्रमाणपत्र

असे प्रमाणित करण्यात र	येते की, अर्जदार श्री./	श्रीमती	••••••
राहणार ता	जि		. हे / हया
	या निराधार प्रवर्गाती	ल असून, त्यांच्या कुटुंबाचे (अ)	) जमीन (एकर),
(ब) घर (अंदाजे किंमत), (क) इतर मालमत्त	ता व (ड) व्यवसाय (	नोकरी/धंदा इ.) या सर्व मार्गाने	मिळणारे एकूण
वार्षिक उत्पन्न रुपयेआहे.			
स्थळ :		सही	••••••
दिनांक:		तहसिलदार / उप विभागीय	अधिकारी यांची
स्वाक्षरी			

संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेतील लाभार्थ्यांना श्रावणबाळ सेवा योजनेत वर्ग करणे.

असे प्रमाणित करण्यात येते की, श्री/श्रीमती..... रा.... रा.... रा....

तालुकाजिल्हाअसून हे /
हया संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेत लाभ घेत आहेत. त्यांचे वय दिनांक रोजी ६४
वर्षे पूर्ण झाल्यामुळे आणि त्यांचे दारिद्रयरेषेखालील यादीत अनुक्रमांक नांव असल्यामुळे श्री /
श्रीमती यांना श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ
निवृत्तीवेतन योजनेत वर्ग करण्यात येत आहे.
ठिकाण :-

दिनांकः-

तहसिलदार / उप विभागीय अधिकारी यांची स्वाक्षरी

परिशिष्ट-१५

संजय गांधी निराधार अनुदान योजना लाभार्थ्यांबाबतचा तिमाही अहवाल

जिल्ह्याचे नांव :- अहवालाची तारीख : अहवालाची तारीख :

अ.क्र.	लाभार्थी	तिमाहीच्या सुरुवातीस एकूण लाभार्थी		तिमाहीत मृत्यू अथवा अन्य कारणांमुळे कमी झालेले लाभार्थी		तिमाहीत नवीन मंजूर लाभार्थी			तिमाही अखेर एकूण प्रत्यक्ष लाभार्थी (निव्वळ)				
		संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम
१	7	3	8	y	દ્દ	9	۷	9	१०	११	१२	१३	88
१	एक लाभार्थी असणारे कुटुंब												
7	एकापेक्षा जास्त लाभार्थी असणारे कुटुंब												
	एकूण												

स्वाक्षरी

दिनांक

टिप : १) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना (गट-अ) - इंदिरा गांधी विधवा निवृत्तीवेतन योजनेला पुरक रु.४००/- प्रमाणे रु.७००/- लाभार्थी नोंदवही ठेवावी.

२) संजय गांधी निराधार अनुदान योजना (गट-ब) - इंदिरा गांधी अपंग निवृत्तीवेतन योजनेला पुरक रु.४००/- प्रमाणे रु.७००/- लाभार्थी नोंदवही ठेवावी.

परिशिष्ट-१६

श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना लाभार्थ्यांबाबतचा तिमाही अहवाल

जिल्ह्याचे नांव :- अहवालाची तारीख : अहवालाची तारीख :

अ.क्र.	लाभार्थी	तिमाहीच्या सुरुवातीस एकूण लाभार्थी		तिमाहीत मृत्यू अथवा अन्य कारणांमुळे कमी झालेले लाभार्थी		तिमाहीत नवीन मंजूर लाभार्थी		तिमाही अखेर एकूण प्रत्यक्ष लाभार्थी (निव्वळ)					
		संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम
१	२	3	8	ч	६	9	٧	9	१०	११	१२	१३	१४
१	रुपये ४००/- प्रमाणे लाभार्थी												
2	रुपये ६००/- प्रमाणे लाभार्थी												
	एकूण												

स्वाक्षरी

दिनांक

टिप: १) श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना गट-अ रु.४००/- प्रति महिना प्रमाणे लाभार्थ्यांची नोंदवही ठेवावी.

२) श्रावणबाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना गट-ब रु.६००/- प्रति महिना प्रमाणे लाभार्थ्यांची नोंदवही ठेवावी.

परिशिष्ट-१७

इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृध्दापकाळ निवृत्तीवेतन योजना लाभार्थ्यांबाबतचा तिमाही अहवाल

जिल्ह्याचे नांव :- अहवालाची तारीख : अहवालाची तारीख :

अ.क्र.	लाभार्थी	तिमाहीच्या सुरुवातीस एकूण लाभार्थी		तिमाहीत मृत्यू अथवा अन्य कारणांमुळे कमी झालेले लाभार्थी		तिमाहीत नवीन मंजूर लाभार्थी		तिमाही अखेर एकूण प्रत्यक्ष लाभार्थी (निव्वळ)					
		संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम	लाभार्थी संख्या	अनुदानाचा दर (रुपये)	अनुदानाची एकूण रक्कम
१	2	3	8	ų	६	9	۷	9	१०	११	१२	१३	१४

स्वाक्षरी

दिनांक

टिप: १) इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तीवेतन योजना व इंदिरा गांधी राष्ट्रीय अपंग निवृत्तीवेतन योजनेसाठी स्वतंत्र नोंदवह्या ठेवण्यात याव्यात.

परिशिष्ट-१८

नमुना - एक

१) मासिक खर्च अहवाल :	कालावधी:	अहवालाची तारीख:	
योजनेचे नांव (आठ अंकी संकेतांकासह) :-		(रुपये हजार	त

अ.क्र.	जिल्हा	महिन्यासाठी प्राप्त अनुदान	महिन्यात झालेला खर्च	आतापर्यंतचा एकूण खर्च	महिन्यात कमी अधिक झालेला खर्च (+ / -)	महिन्यात कमी/अधिक झालेल्या खर्चाची कारणे
१	7	æ	8	ц	Ę	9

स्वाक्षरी

दिनांक

परिशिष्ट-१८

नमुना - दोन

२) त्रैमासिक खर्चाच अहवाल :	कालावधी :	अहवालाची तारीख:	
योजनेचे नांव (आठ अंकी संकेतांकासह) :-			(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा	तिमाहीत प्राप्त अनुदान	तिमाहीत झालेला खर्च	आर्थिक वर्षात	कमी अधिक झालेला	तिमाहीत कमी/अधिक झालेल्या
				आतापर्यंतचा झालेला	खर्च (+ / -)	खर्चाची कारणे
				एकूण खर्च		
१	2	w	8	ч	ξ	9

	1)
ਹਨਾ	(0111
~~	जरा

दिनांक

परिशिष्ट-१८

नमुना - तीन

३) वार्षि	क खर्च अहवाल :		कालावधी :	अहवालाची तारीख:	
योजनेचे	नांव (आठ अंकी संकेतांकास	ह) :-			
					(रुपये हजारात)
अ.क्र.	जिल्हा	आर्थिक वर्षात प्राप्त अनुदान	३१ मार्च अखेर प्रत्यक्ष झालेला खर्च	कमी अधिक झालेला खर्च (+ / -)	कमी/अधिक झालेल्या खर्चाची कारणे
8	२	3	8	Ę	9

स्वाक्षरी

दिनांक